Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.06.2002
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2011
Avaldamismärge:	

Kalalaevadele esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded[1]

Vabariigi Valitsuse 17. mai 2001. a määrus nr 173

Määrus kehtestatakse «Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse» (RT I 1999, 60, 616; 2000, 55, 362; 2001, 17, 78) § 5 lõike 4 alusel.

1. peatükk
ÜLDSÄTTED

§ 1. Kohaldusala

(1) Määrus kehtestab töötervishoiu ja tööohutuse nõuded merest kalade või muude organismide püügiga või püügi ja töötlemisega tegelevatele laevadele (edaspidi *kalalaev*), et saavutada või säilitada selline töökeskkonna seisund, mis võimaldab laevapere liikmetel teha tööd oma tervist ohtu seadmata.

(2) Määrust kohaldatakse:
1) uutele kalalaevadele perpendikulaaridevahelise pikkusega 15 m ja rohkem, mille suhtes sõlmitakse ehitusleping või mis valmivad pärast käesoleva määruse jõustumist;
2) kalalaevadele perpendikulaaridevahelise pikkusega 15 m ja rohkem, mille suhtes sõlmitakse ümberehitusleping oluliste muudatuste tegemiseks pärast käesoleva määruse jõustumist;
3) kasutuses olevatele kalalaevadele perpendikulaaridevahelise pikkusega 18 m ja rohkem.

§ 2. Laevaomaniku ja kapteni kohustused

(1) Laevaomanik on kohustatud:
1) varustama kalalaeva päästevahenditega «Meresõiduohutuse seaduse» (RT I 1998, 2, 47; 1999, 95, 843; 2000, 29, 171) kohaselt;
2) tagama, et kalalaeval oleks häireplaan, millega määratakse kindlaks iga laevapere liikme kohustused avariiolukorras tegutsemiseks;
3) tagama, et päästeõppusi korraldatakse vähemalt üks kord kuus;
4) tagama, et kalalaeva, selle seadmeid ja varustust hooldatakse ning kontrollitakse regulaarselt. Võimalike ohuallikate avastamisel tuleb need viivitamatult kõrvaldada või piirata nendele juurdepääsu;
5) andma oma kulul laevapere liikmetele vajadusel isikukaitsevahendid ja korraldama neile isikukaitsevahendite kasutamise väljaõppe. Laevapere liikmetele antav kaitseriietus peab olema erksavärviline, selgesti nähtav ja eristuma üldisest merekeskkonna foonist;
6) tagama, et kalalaev on varustatud vajalike ravimite ja meditsiinivahenditega.

(2) Kapten on kohustatud:
1) tagama, et töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid täidetakse igas tööga seotud olukorras, arvestades kõigi ohtudega, millega laevapere liikmed võivad kokku puutuda;
2) tagama, et kalalaeva päästevarustus on heas töökorras ja vajadusel kohe kättesaadav. Päästevarustuse korrasolekut kontrollib kapteni määratud isik enne igakordset kalalaeva sadamast väljumist;
3) tagama, et laevapere liikmed, kes määratakse tööle kalapüügivahendite või kalalaeva ankru-, haalamis- ja tõsteseadmetega, on saanud vastava väljaõppe nende ohutuks kasutamiseks;
4) tagama, et avariiolukorra tekkimisel teatatakse ohust ja rakendatavatest abinõudest viivitamatult kõigile laevapere liikmetele, ning vajadusel kutsuma abi;
5) registreerima kalalaeva logiraamatus iga juhtumi, mis mõjutas või oleks võinud mõjutada laevapere liikmete ohutust või tervist.

2. peatükk
TÖÖTERVISHOIU JA TÖÖOHUTUSE NÕUDED KALALAEVADEL

§ 3. Elektriseadmed

(1) Elektriseadmed peavad olema projekteeritud ja ehitatud nii, et nende kasutamine, hooldamine ja kontroll oleks laevapere liikmetele ohutu.

(2) Kalalaeval peab olema väljaspool masinaruumi paiknev avariielektrienergiaallikas, mis peab tagama vähemalt kolme tunni jooksul pärast põhielektriseadmete töö lakkamist sisekommunikatsioonisüsteemi, tulekahjusignalisatsioonisüsteemi, navigatsioonitulede, avariivalgustuse, raadioseadmete ning avariituletõrjepumba (kui see on nõutud) töö. See nõue ei kehti tekita kalalaevadele. Kui avariielektrienergiaallikaks on akud, ei pea need tagama avariituletõrjepumba tööd.

(3) Põhielektrienergiaallika seiskumise korral peab toimuma automaatne ümberlülitus avariielektrikilbile. Peakilp ja avariielektrikilp peavad olema paigaldatud vee ja tule suhtes võimalikult ohutule kohale.

(4) Elektrikilbid peavad olema selgesti märgistatud hoiatusmärgiga «elektrioht».

(5) Akumulaatoriruum peab olema ventileeritav.

(6) Elektroonilisi laevajuhtimisseadmeid peab spetsialist kontrollima vähemalt üks kord aastas ja neid valmistajatehase juhendi kohaselt hooldama.

§ 4. Kalapüügi-, tõste- ja muud seadmed

(1) Kalapüügi- ja tõsteseadmed peavad olema töökorras. Neid seadmeid peab spetsialist kontrollima vähemalt üks kord aastas ja hooldama valmistajatehase juhendi kohaselt.

(2) Traallaev peab olema varustatud traallaudade kinnitusvahendiga ja traalkoti pendeldamist piirava vahendiga.

(3) Külmutus- ja suruõhuseadmeid peab spetsialist kontrollima vähemalt üks kord aastas ning neid valmistajatehase juhendi kohaselt hooldama.

§ 5. Gaasiseadmed

(1) Gaasil töötavaid seadmeid tohib kasutada ainult hästi ventileeritavates ruumides kohtäratõmmet kasutades.

(2) Tule- ja plahvatusohtlikke gaase sisaldavad balloonid ja neid sisaldav nähtav torustik peab olema märgistatud vastavalt «Kemikaaliseaduse» (RT I 1998, 47, 697; 1999, 45, 512) alusel kehtestatud õigusaktidele.

(3) Balloonid peavad olema ladustatud avatekil. Kõik balloonidest lähtuvad ventiilid, surveregulaatorid ja torud peavad olema kaitstud väliskahjustuste eest.

§ 6. Raadioseadmed

Raadioseadmed peavad tagama pideva ühenduse vähemalt ühe kalalaeva sõidupiirkonnas asuva kaldaraadiojaamaga.

§ 7. Tulekaitse

(1) Kalalaevad peavad olema varustatud tulekustutusvahenditega, vajadusel tulekahjusignalisatsioonisüsteemiga sõltuvalt laeva suurusest, varustusest, lastist ja maksimaalsest eeldatavast inimeste arvust laeval, vastavalt «Meresõiduohutuse seaduse» alusel kehtestatud nõuetele.

(2) Tulekustutusvahendeid tuleb hoida kindlaksmääratud kohas, nad peavad olema nõuetekohaselt märgistatud, töökorras ja kohe kättesaadavad.

(3) Laevapere liikmed peavad oskama tulekustutusvahendeid kasutada ja teadma nende asukohta.

(4) Tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tuleb regulaarselt hooldada ja nende korrasolekut kontrollida vastavalt «Päästeseaduse» (RT I 1994, 28, 424; 1998, 39, 598; 2000, 50, 316) alusel kehtestatud õigusaktidele.

(5) Kõik laevapere liikmed peavad läbima tuletõrjealase väljaõppe kooskõlas Vabariigi Valitsuse 21. juuli 1998. a määrusega nr 159 «Laevapere liikmete kvalifikatsiooninõuded» (RT I 1998, 67, 1077; 2000, 68, 443). Tulekustutusõppusi tuleb korraldada vähemalt üks kord kuus.

§ 8. Ventilatsioon

(1) Ruumisisesed töötamiskohad tuleb varustada ventilatsioonisüsteemiga, mis tagab töötsoonist liigsoojuse, liigniiskuse ja ohtlike ainete eemaldamise ning värske õhu sissepuhke.

(2) Kambüüsi pliit ja ohtlike ainete tekkega seotud töötamiskohad peavad olema varustatud kohtäratõmbega.

(3) Mehaaniline ventilatsioonisüsteem tuleb hoida heas töökorras.

§ 9. Temperatuur

Ruumisiseste töötamiskohtade temperatuur tuleb hoida sobiv tööülesande täitmiseks, arvestades tööaja pikkust, töö laadi, füüsilise töö raskust ja ilmastikuolusid.

§ 10. Valgustus

(1) Kõik töötamiskohad peavad olema valgustatud kas loomuliku valguse ja/või kunstliku valgustuse abil, eriti need kohad, mis on seotud käsitsi tehtavate toimingutega kalapüügil.

(2) Tööpiirkondade, treppide, redelite ja liikumisteede valgustamiseks paigaldatud valgustusseadmed ning nende paigaldusviis ei tohi põhjustada õnnetusohtu ja segada teisi püügipiirkonnas asuvaid laevu.

(3) Navigatsioonisillal paiknev valgusallikas ei tohi raskendada kalalaeva juhtimistoiminguid pimestamise, peegeldumise või varjude tekkimise tõttu.

(4) Töötamiskohad, kus valguse kadumine voolu katkemise korral võib põhjustada õnnetusohtu, peavad olema varustatud avariivalgustusega. Ruumisisesed avariivalgustusseadmed peavad tagama valgustatuse vähemalt 2 luksi. Avariivalgustus peab olema heas töökorras ja seda tuleb regulaarselt kontrollida.

(5) Valgustatus peab olema eri töötamiskohtadel vähemalt:

Töötamiskoht	**Üldvalgustatus (lx)**	**Kohtvalgustatus (lx)**
Raadioruum	100	300
Navigatsioonisild	100	200
Kambüüs	150	300
Laoruum	50	
Masinaruum	100	200
Peamasina juhtimisruum	100	300
Sisemised liikumisteed, redelid ja trepid	100	
Liikumisteed, redelid ja trepid välistekil	40	
Tekivalgustus	20	
Muud töötamiskohad	100	300

§ 11. Tekid, vaheseinad, laed, uksed

(1) Teki pind, eriti töötsoonis ja liikumisteedel, peab olema vaba takistustest ning ei tohi olla libe. Libastumise vältimiseks peavad suurema ohuga kohad olema varustatud käsipuudega.

(2) Töötsooni põrandad, vaheseinad, laed ja muud pinnad peavad olema hästi puhastatavad.

(3) Kõiki uksi peab saama avada seestpoolt ilma abivahendeid kasutamata. Tööruumide uksed peavad olema mõlemalt poolt avatavad.

(4) Uste kasutamine peab olema laevapere liikmetele ohutu ka ebasoodsates ilmastiku- ja mereoludes.

§ 12. Liikumisteed ja ohualad

(1) Liikumisteedel olevad trepid, redelid ja tekkidevahelised avaused peavad olema varustatud reelingute, käsipuude või teiste ohutust tagavate vahenditega.

(2) Kui tööprotsess või seadmete hooldus on seotud tööga kõrguses, peavad need töötamiskohad olema kukkumiste vältimiseks varustatud kaitsepiiretega või töötajad turvavöödega.

(3) Reelingu, umbreelingu või teiste piiretega tuleb kaitsta laevapere liikmeid kukkumast üle parda.

(4) Umbreelingus olevad avad või tormiluugid tuleb hoida vabad, et tagada tekile sattunud vee kiire äravool.

(5) Traallaevade ahtri kaldteel peab kallaku ülemine osa olema varustatud reelingukõrguse väravaga, et kaitsta laevapere liikmeid kallakusse kukkumise eest. Värav peab olema lihtsalt avatav ja suletav, eelistatavalt kaugjuhtimise teel, ning seda tohib avada võrgu või nooda heitmiseks või ülestõmbamiseks.

(6) Liikumisteed, masinate ja seadmete ohutsoonid peavad olema asjakohaselt märgistatud.

(7) Liikumistee vaba kõrgus peab olema vähemalt 1,9 m, tekkidevahelise avause suurus vähemalt 0,6 × 0,6 m.

(8) Katteta vaierite ja kaablitega ning püügi- ja tõsteseadme liikuvate osadega ohtliku kokkupuute vältimiseks peab olema paigaldatud kaitsepiire või -seadis, mis takistab pääsu ohualale.

§ 13. Evakuatsiooniteed ja -pääsud

(1) Ohu korral peab olema võimalik laevapere liikmete kiire ja ohutu lahkumine kõikidelt töötamiskohtadelt ja meeskonnaruumidest.

(2) Evakuatsiooniteed ja -pääsud peavad olema takistusteta, kergesti ligipääsetavad ning viima võimalikult otse avatekile ja sealt päästevahendite paiknemiskohtadesse.

(3) Evakuatsiooniteede ja -pääsude arv peab olema vastavuses töötamiskohtade ja meeskonnaruumide asetuse, kasutusala ja mõõtmetega.

(4) Evakuatsiooniteed ja -pääsud peavad olema varustatud nõuetekohaste evakuatsioonimärkidega ning avariivalgustusega, mis tagab valgustatuse vähemalt 0,5 luksi.

§ 14. Töötamiskohad

(1) Töötamiskohad tuleb hoida vabad mittevajalikest põranda külge kinnitamata esemetest.

(2) Töötamiskohad peavad olema konstrueeritud ja ehitatud nii, et laevapere liikmed oleksid võimalikult hästi kaitstud tuule ja lainete eest.

(3) Ruumid, kus asuvad töötamiskohad, peavad olema piisavalt helikindlad, arvestades töö laadi. Töötamiskohad või tööruumid (näiteks masinaruum), kus müratase ületab 85 dB, tuleb märgistada kohustusmärgiga «Kanna kuulmiskaitsevahendit».

(4) Kui laeva jõuseadmeid ei ole võimalik juhtida navigatsioonisillalt, peab masinaruumis või selle kõrval olema eraldi helikindel ruum, kust juhitakse peamasinat. Juba kasutuses olevatele alla 50 m pikkustele laevadele seda nõuet ei kohaldata.

(5) Kalapüügi- ja tõsteseadmete juhtimisseadised peavad olema paigutatud nii, et oleks tagatud kasutaja ohutus. Kalapüügi- ja tõsteseadmed peavad olema varustatud hädaseiskamisseadisega.

(6) Kalapüügi- ja tõsteseadme kasutajal peab olema ülevaade tekil toimuvast tööprotsessist ja seal töötavatest laevapere liikmetest, seda ka juhul, kui tööprotsessi juhitakse navigatsioonisillalt.

(7) Navigatsioonisillal ja avatekil viibijate vahel peab olema kahepoolne kontakteerumisvõimalus.

(8) Kalapüügiga seotud toimingute või teiste tekil toimuvate tööde ajal peab vahitüürimees või kapten laevapere liikmeid viivitamatult hoiatama igasugusest ohuolukorra tekkest.

§ 15. Laevapere liikmete elu- ja olmeruumid

(1) Kui kalalaeval on eluruumid, peavad need olema sellised, et müra, vibratsiooni ja õõtsumise mõju laevapere liikmetele oleks võimalikult väike ning nendesse ei pääseks ebameeldivad lõhnad laeva teistest osadest.

(2) Eluruumide üldvalgustatus peab olema vähemalt 150 luksi.

(3) Laevapere liikmete elu- ja olmeruumide temperatuuri peab hoidma vahemikus +20 °C kuni +25 °C.

(4) Kui kalalaeval on kambüüs ja mess, siis peavad need olema piisava suurusega, arvestades laevapere liikmete arvu, hästi valgustatud ja ventileeritud, kergesti puhastatavate pindadega ning varustatud külmkapiga. Üldventilatsiooniga tuleb tagada kambüüsi õhuvahetus vähemalt 15 l/s m^2.

(5) Kalalaevadel peavad olema käimlad ning valamutega ja võimaluse korral ka dušiga varustatud ventileeritavad pesemiskohad.

§ 16. Maabumine

(1) Ohutu maabumine kalalaevalt peab olema tagatud maabumistrepi või -sillaga, mis on vähemalt 0,6 m lai ning mis on varustatud kaitsereelingutega ja vähemalt 0,6 m vahega kinnitatud libisemist takistavate põiklattidega.

(2) Maabumistrepi või -silla kaitsereelingu kõrgus peab olema vähemalt 0,9 m, tugipostide vahekaugus mitte rohkem kui 1,5 m ning lisaks käetoele peab reelingul olema ka vaheköis või -kett.

(3) Maabumistrepp või -sild peab üldjuhul olema tööstuslik või valmistatud konstruktori projekti kohaselt.

§ 17. Täiendavad nõuded

(1) Kalalaeva eluruumide asukoht, helikindlus, eraldatus ja juurdepääs peavad tagama laevapere liikmetele puhkeajal piisava kaitse ilmastiku ja õõtsumise mõju ning vibratsiooni, müra ja teistest laeva osadest levida võivate ebameeldivate lõhnade eest. Kui kalalaeva konstruktsioon, suurus ja otstarve seda võimaldavad, peavad laevapere liikmete eluruumid asuma laeva keskosas või ahtris.

(2) Müratase ei tohi ületada:
1) navigatsioonisillal 70 dB;
2) raadioruumis 60 dB;
3) peamasina juhtimisruumis 75 dB;
4) ülejäänud töötamiskohtades 85 dB;
5) eluruumides 60 dB;
6) messis 65 dB;
7) kambüüsis 80 dB.

(3) Üldventilatsiooniga peab tagama eluruumide õhuvahetuse vähemalt 7 l/s m^2, et ära hoida niiskuse kondenseerumist.

(4) Eluruumid peavad olema piisavalt valgustatud:
1) ühe või mitme üldvalgustiga, mille valgust peab saama vähendada, et vältida puhkavate laevapere liikmete häirimist;
2) iga koi kohal paikneva kohtvalgustiga.

(5) Igal laevapere liikmel peab olema koht riiete hoidmiseks.

(6) Eluruumidega kalalaevadel peavad olema sooja ja külma veega varustatud valamud ja dušid.

(7) Reelingu, umbreelingu ja teiste piirete kõrgus peab olema vähemalt üks meeter, välja arvatud vertikaalsete treppide puhul.

3. peatükk
RAKENDUSSÄTTED

§ 18. Määruse jõustumine

(1) Määrus jõustub 1. jaanuaril 2002. a.

(2) Paragrahvi 1 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud kalalaevad peavad vastama §-des 3–17 kehtestatud nõuetele alates käesoleva määruse jõustumisest.

(3) Paragrahvi 1 lõike 2 punktis 3 loetletud kalalaevad peavad vastama §-des 3–16 sätestatud nõuetele hiljemalt 1. jaanuaril 2007. a.

Peaminister Mart LAAR

Sotsiaalminister Eiki NESTOR

Riigisekretär Aino LEPIK von WIRÉN

[1]Euroopa Liidu Nõukogu direktiiv 93/103/EÜ (EÜT L 307, 13.12.1993, lk 1–17)